

Tinerii în Prim Plan Raportul evenimentului

Context:

Conferința Tinerii în Prim Plan a avut loc în data de 27.05.2013 fiind totodată evenimentul de deschidere a Săptămânii Europene a Tineretului în România. Scopul evenimentului a fost acela de a aduce împreună reprezentanți ai autorităților publice și ai organizațiilor non-guvernamentale care activează în domeniul tineretului în vederea propunerii de soluții concrete care să se reflecte în politicile de tineret în România.

Conferința s-a desfășurat în tradiția platformelor de dezbatere publică pe care Săptămâna europeană a tineretului îl promovează la nivel european. Acest eveniment propus de către Comisia Europeană are ca scop aducerea în prim plan a inițiativelor de tineret europene și naționale și promovarea dialogului cu privire la politicile de tineret. În anul 2013, temele principale au fost participarea la viața publică, cetățenia activă și sărbătorirea a 25 de ani de programe europene de tineret.

La nivel european principala strategie care adresează politicile de tineret este comunicarea Comisiei Europene din aprilie 2009 « *O strategie UE pentru tineret- investiție și mobilizare. O metoda deschisă de coordonare reînnoită pentru abordarea provocărilor și oportunităților tineretului* ». Această strategie aplicabilă în perioada 2010-2018, prevede obținerea unor soluții punctuale la nevoile tinerilor printr desfășurarea unui dialog la nivel european la care sa participe atât reprezentanții tinerilor cât și decidenții cât și experți din sectorul de tineret. Principalele domenii cheie în jurul cărora se conturează dialogul sunt: educație, ocuparea forței de muncă, creativitate, antreprenoriat, sănătate și sport, participare, incluziune socială, voluntariat, tinerii și lumea.

România participă la strategia europeană pentru tineret în cadrul dialogului structurat prin reprezentanții tinerilor și prin autoritățile naționale. De asemenea, în țara noastră există la nivel legislativ inițiative care adresează teme relevante pentru tineri: legea voluntariatului (legea nr. 195/2001) și legea tinerilor (350/2006), care reglementează cadrul juridic național cu privire la organizarea activităților de integrare pentru tineri. În data de 2 mai 2013, Ministerul Tineretului și Sportului a lansat dezbaterea publică referitoare la Strategia în domeniul tineretului. Strategia dorește să adreseze excluziunea socială în rândul tinerilor prin acțiuni în patru domenii cheie: cultură și educație non-formală, participare și voluntariat, muncă și antreprenoriat, sănătate, sport și recreere.

Ținând cont de inițiativele legislative naționale și de cadrul european, conferința Tinerii în Prim Plan a adus împreună 70 de participanți reprezentând 58 de organizații din 18 județe și reprezentanți ai Ministerului Tineretului și Sportului, reprezentanței Comisiei Europene în România, Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Camerei Deputaților, etc.

Conferința a fost împărțită în patru activități principale :

- deschiderea oficială a evenimentului
- cafea publică referitoare la principalele nevoi ale tinerilor și posibilele soluții pentru a adresa aceste chestiuni
- atelier de politici publice unde reprezentanți ai autorităților au discutat în jurul strategiei naționale privind tineretul.
- sesiune open space de ateliere de metode participative și de prezentări ale proiectelor ce reprezintă bune practici în domeniul participării tinerilor.

La finalul zilei s-au prezentat concluziile discuțiilor/consultărilor și rezultatele conferinței. În paralel a avut loc expoziția Foto SET în care lucrători de tineret au transpus prin fotografii principalele probleme cu care se confruntă tinerii în România.

Sesiunea de deschidere:

În sesiunea de deschidere au fost prezenți Augustin Ioan, Subsecretar de Stat la Ministerul Tineretului și Sportului, Iulia Deutsch, șef-adjunct al Reprezentanței Comisiei Europene, coordonator al echipei informare-comunicare și Monica Calotă, director al Agenției Naționale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale. A moderat Andrei Popescu, Coordonator al Programului Tineret în Acțiune la ANPCDEFP.

Augustin Ioan a descris principalele direcții ale Ministerului: cea de tabere și agrement și cea pentru proiecte și programe pentru tineret. De asemenea a prezentat necesitatea formulării unei strategii naționale pentru tineret și principalii piloni ai săi (cultură și educație non-formală, participare și voluntariat, muncă și antreprenariat, sănătate, sport și recreere) precum și calendarul de dezbateri.

Iulia Deutsch a reliefat punctele Strategiei Europene pentru Tineret și țintele majore la nivel european: șanse egale pentru tineri în domeniul educației și ocupării forței de muncă și cetățenia activă. De asemenea a punctat inițiativele Comisiei Europene în domeniul educației.

Monica Calotă a prezentat noul program propus de către Comisia Europeană pentru educație în care se va pune un accent aparte pe sectorul de tineret. Noul program va încerca să simplifice mecanismele financiare, facilitate de care se vor bucura și organizațiile de tineret.

Cafeneaua publică:

Temele cafelei publice au fost centrate pe subiectele viitoarei Strategii Naționale pentru Tineret propuse de Ministerul Tineretului și Sportului. Cafeneaua a fost compusă din patru runde la care s-au discutat: contextul și definirea conceptelor, principalele probleme și principalele soluții. La final pentru fiecare masă de discuție s-au ales trei probleme principale cu soluțiile aferente. Soluțiile au fost apoi transpuse pe o coală și votate în plen. Pentru fiecare temă problema/soluția cu cele mai multe voturi a fost apoi preluată de doi reprezentanți ai societății civile: Andreea Buzec (Fundatia Parteneri pentru Dezvoltare Locală) și Bianca Neșiu-Bedreag (Cercetașii României) și prezentată în atelierul de politici publice la care au participat decidenți.

Voluntariat:

Activitățile de voluntariat au început să devină din ce în ce mai vizibile și mai atractive și pentru societatea românească. Însă dincolo de această imagine pozitivă, există în continuare numeroase situații în care conceptul de voluntariat este incorect înțeles și promovat, perpetuându-se confuzia între voluntariat și munca patriotică sau stagiile de specialitate.

În acest context cele mai importante trei probleme și soluții au fost:

1. **Lipsa unei informări corecte pentru conștientizarea conceptului de voluntariat și a valorilor sale.** Soluții pentru rezolvarea acestei situații sunt folosirea/ accesarea platformelor online existente și a structurilor specializate în domeniul voluntariatului, promovarea voluntariatului de la o vârstă fragedă în școli pentru a forma o înțelegere corectă a conceptului în rândul elevilor (introducerea conceptului de voluntariat în sistemul formal mai devreme), promovare care să fie însoțită și de exemple de bună practică din domeniul voluntariatului.
2. **Lipsa unei structurări a voluntariatului** chestiune care poate fi rezolvată prin organizarea de cursuri de formare pentru voluntari și de cursuri de managementul voluntarilor.¹
3. **Lipsa recunoașterii competențelor și abilităților dobândite în activități de voluntariat** ce poate fi soluționată prin certificarea competențelor voluntarilor și sensibilizarea actorilor implicați pe piața muncii pentru a lua în considerare experiența dobândită prin activități de voluntariat;

O soluție comună, propusă pentru toate cele trei probleme identificate, a fost urgentarea adoptării Legii voluntariatului (care era în lucru la momentul conferinței).

Educația nonformală

Educația nonformală este asociată cu dezvoltarea personală, cu activitatea practică, cu învățarea din spatele jocului și, deseori, cu tinerii. În acest context, deși educației nonformale i se recunosc beneficiile și e înțeleasă și ca o formă de educație naturală, în continuare se resimte nevoia de o mai mare conectare în acest domeniu – o mai eficientă conectare între formal și nonformal și o conectare între actorii din educația nonformală. De asemenea, educația nonformală nu este suficient cunoscută și înțeleasă, ceea ce impune o mai bună promovare și exemplificare. Nu în ultimul rând, în contextul în care educația nonformală se răspândește (prin actorii care o promovează, prin metodele de învățare care sunt preluate de către aceștia, prin atenția sporită în acest sens și la nivel european, și la nivel național), se impun ca teme de discuție calitatea și recunoașterea.

1. **Nevoia de recunoaștere a competențelor dobândite în contextul educației nonformale;** O soluție punctuală a fost aceea de realiza o metodologie clară pentru aplicabilitatea portofoliului educațional prevăzut în Legea Educației. S-a ajuns la concluzia că recunoașterea în mod formal a educației nonformale poate avea atât

---

¹ Primele două soluții și probleme au avut un număr egal de voturi.

avantaje, cât și dezavantaje, existând păreri diferite în ceea ce privește instrumentele potrivite prin care să se realizeze recunoașterea educației nonformale. Din acest punct de vedere, o soluție este continuarea dezbaterii publice pe această temă, pentru identificarea unor soluții eficiente și aplicabile pentru recunoașterea competențelor dobândite prin educație nonformală.

- 2. Nevoie de complementaritate formal – nonformal;** Participanții s-au concentrat pe inițiativa Școala altfel, propunând să existe o metodologie clară de implementare, cu accent pe *învățare*, pentru ca astfel să fie valorificată cu adevărat această inițiativă. O soluție ar fi și formarea profesorilor și a părinților, dar și promovarea metodelor de învățare în context nonformal. În ceea ce privește legătura educației nonformale cu sistemul formal, participanții au semnalat faptul că actualul curriculum este foarte încărcat și nu permite prea multe interferențe cu educația nonformală, în timp ce un proces de educație nonformală ar avea nevoie de timp.
- 3. Nevoia de promovare/informare;** O soluție este promovarea oamenilor implicați în educația nonformală și a proiectelor de educație nonformală. În acest sens, se pot organiza evenimente de vizibilitate. Se impune, de asemenea, înțelegerea corectă a conceptului și folosirea sa în mod corect. O altă soluție ar fi formarea celor implicați în educație nonformală în tehnici de promovare. Promovarea către noi grupuri țintă a fost, de asemenea, menționată drept o posibilă soluție pentru creșterea vizibilității educației nonformale.

Participarea tinerilor:

Participarea tinerilor a fost caracterizată din două perspective: participarea tinerilor în cadrul societății civile prin implicarea în organizații non-guvernamentale și participarea la luarea/influențarea deciziilor publice prin activități de advocacy în relația cu autoritățile publice și prin consultarea în procesul de formulare a politicilor publice, sau participarea la viața politică prin exercitarea dreptului de vot. De asemenea, a fost identificată participarea tinerilor la luarea deciziilor în cadrul școlilor și universităților.

Principalele probleme identificate cu privire la participarea tinerilor au fost următoarele:

- 1. Lipsa motivației în rândul tinerilor** de a participa în activitățile societății civile cât și la luarea deciziilor sau în procesele electorale ca cetățeni cu drept de vot. Participanții la discuție au identificat totodată accesul limitat la resurse de informare care să le permită tinerilor să exploreze: posibilități de a se implica în comunitate, alternative viabile de a își petrece timpul liber implicându-se în activități în folosul comunității sau legislația care să le înlesnească participarea la luarea deciziilor la nivel local sau național. Soluțiile propuse au fost: campanii în școli în care speakeri motivaționali sau persoane cu experiență în rândul societății civile să prezinte beneficiile implicării prin exemplul personal.
- 2. Reticența decidenților**- mulți dintre aceștia sunt ruși de realitățile tinerilor și acolo unde există dialog între autorități și reprezentanții tinerilor nu se pune accentul pe includerea intereselor celor din urmă în politici și acțiuni publice, ci mai degrabă se încearcă manipularea acestora. Soluțiile propuse au fost campanii de tipul „*Pune-te în locul meu*” și „*O zi în Consiliul Elevilor*” în care decidenții să se confrunte în mod direct pentru un timp limitat cu problemele tinerilor.

- Lipsa de resurse pentru organizații de tineret** și structuri organizatorice ale tinerilor constituie o altă problemă importantă. S-a propus totodată creșterea accesului la resurse pentru tineret prin susținerea costurilor administrative ale ONG-urilor, acordarea obligatorie a 1% din bugetele locale activităților pentru tineri și prin acordarea de spații pentru desfășurare a activităților pentru tineret la nivel local.

Muncă și antreprenoriat:

O problemă delicată pentru societatea actuală este aceea legată de piața muncii. Din această cauză, mulți tineri au început să fie din ce în ce mai preocupați de tematica antreprenoriatului, de orientarea și consilierea profesională. Multe ONG-uri s-au implicat în activități derulate în cadrul orelor de dirigenție (clasele a VI-a – a XII-a), pe teme de educație antreprenorială, de consiliere – informare – susținere vocațională. Au existat inițiative (izolate) prin care au fost organizate activități de tip experiențial, care însă au avut un impact foarte puternic în rândul beneficiarilor

Principalele probleme și soluții identificate au fost:

- 1. Practica este neadaptată nevoilor tinerilor;** Formarea profesională inițială și-ar putea diversifica oferta, prin includerea de stagii de tip internship sau de ucenicie, realizate la partenerul din mediul economic.

- 2. Lipsa muncitorilor calificați (în agricultură, construcții); lipsa micilor meseriași**
Din păcate, în ultimii ani, școala românească s-a axat pe formarea profesională inițială a tinerilor care au dobândit nivelul 3 de calificare (nivel de tehnician) și mai puțin pentru nivelul de calificare 1 (muncitor) sau de nivelul de calificare 2 (muncitor calificat). Există o lipsă acută de meserii așa-zise "obișnuite" (de ex. agricultori, crescători de animale, dulgheri, zugravi, parchetari, instalatori...). Formarea profesională inițială a tinerilor atât în meseriile mai sus menționate, cât și în multe altele, ar trebui să conțină mai multe ore de aplicații practice, efective, realizate fie în ateliere - școală dotate cu aparatura necesară, fie la agenți economici de referință pentru domeniul respectiv.

- 3. Lipsă modele; lipsă "ancorare" la viața reală;** Un alt aspect delicat, identificat de către participanții la cafeneaua publică pe teme de "Muncă și antreprenoriat" a fost acela că, tinerii de astăzi nu prea mai au modele, nici în propria familie și nici în mediul apropiat. Această lipsă în "ancorarea" în viața reală, duce la deruta tinerilor privind propriul lor viitor, privind dorințele lor, aptitudinilor necesare. O soluție la această problemă delicată ar putea să fie aceea ca, tânărul să fie format încă de la vârstă fragedă, în spirit antreprenorial.

Sport și sănătate

Sănătatea în rândul tinerilor este o temă extrem de importantă, iar stilul de viață sănătos este direct corelat cu practicarea sportului și a activităților fizice. Din perspectiva participanților, în România există carențe legate de educația pentru sănătate și nutriție corespunzătoare, dar și de posibilitatea de a practica un sport, dotările fiind adesea insuficiente și costurile fiind prohibitive.

În acest context principalele soluții și probleme identificate de participanți au fost:

- 1. Lipsa spațiilor amenajate pentru practicarea diferitelor sporturi (la nivel național).**
O soluție la această situație ar fi accesarea programelor de finanțare de către autoritățile competente pentru a amenaja spații dedicate sportului;

2. **Dezinformarea publicului cu privire alimentația sănătoasă și lipsa ‘modelelor sănătoase’.** Această provocare ar putea fi rezolvată de seminarii de nutriție gratuite și de programe de consiliere pentru părinți (nutriție, fitness, etc.)
3. **Accesibilitatea spațiilor dedicate diverselor sporturi.** Pentru mulți tineri mai ales pentru aceia din medii defavorizate echipamentele și abonamentele pentru practicarea unui sport reprezintă costuri prea ridicate. O soluție ar fi subvenționarea costurilor astfel încât tinerii să poată avea acces gratuit în complexe sportive sau să beneficieze de costuri mici și de promoții.

Timp liber și cultură:

Ocuparea timpului liber în rândul tinerilor este marcată de lipsa de alternative și de necunoașterea acestora. Participanții au remarcat mai ales lipsa unor spații/contexte adecvate pentru desfășurarea de activități culturale și accesul limitat la evenimente culturale. Astfel, principalele provocări și soluții identificate de participanți sunt:

1. **Accesul limitat și condiționat geografic la cultură.** Adesea, oportunitățile de ocupare a timpului liber și accesul la evenimente culturale sunt limitate în mediul rural. O soluție la această chestiune ar fi revitalizarea centrelor culturale din sate.
2. **Subfinanțarea activităților culturale** are drept soluție în viziunea participanților un angajament susținut al autorităților naționale și locale în alocarea de fonduri pentru activități culturale, alocarea de burse pentru artiști și încurajarea mediului privat de a finanța activități culturale care să implice tinerii.
3. **Lipsa personalului calificat care să folosească arta în educație** poate fi soluționată prin o comunicare/interconectare mai eficientă între tineri și cei care „livrează” activități culturale și prin formularea de strategii care să creeze oportunități pentru ca artiștii să fie mai prezenți în zona educațională

Atelier de politici publice

Atelierul a fost organizat de Ministerul Tineretului și Sportului și a avut ca invitați pe Cristian Cosmin, Secretar de Stat la Ministerul Tineretului și Sportului, Angel Țilvăr, Președinte Comisia pentru învățământ, știință, tineret și sport din Camera Deputaților, Tania Grigore, Director în cadrul *Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice*, Irinel Ciocioc, Consilier al Ministrului, Ministerul Tineretului și Sportului, Radu Gerogescu (MTS), Ilinca Siemat (MTS), Ioan Voica, Consilier la Camera Deputaților, Mihai Leontescu, Reprezentanța Comisiei Europene în România, Andrei Popescu Coordonator al Programului Tineret în Acțiune la ANPCDEFP, Bianca Neșiu-Bedreag, Cercetașii României, Andreea Buzec (FPDL) și Andras Farkas, reprezentantul Federației SHARE Cluj Capitală Europeană de Tineret.

Dezbaterea s-a concentrat pe discutarea principalelor propuneri care vizează tineretul la nivelul instituțiilor prezente și crearea unor oportunități de colaborare inter-instituțională.

Domnul **Cristian Cosmin** a prezentat Strategia Națională pentru Tineret propusă de MTS împreună cu cei patru piloni și principalele elemente care au precedat elaborarea strategiei: o analiză SWOT, evaluarea celor 33 de centre de tineret existente în țară, identificarea rezultatelor programului Tineret în Acțiune în formarea de specialiști în domeniul tineretului precum și a rezultatelor programului Lucrătorul de Tineret. Pentru temele voluntariatului și pieței forței de

muncă, domnul Cosmin a identificat importanța elaborării Legii internship-ului și modificarea Legii Voluntariatului, ambele în lucru. Pentru tema antreprenoriatului Ministerul urmărește creerea de incubatoare de afaceri după modelul polonez. De asemenea, se dorește continuarea programului SRL Debutant implementat de Guvernul României și o bună implementare a Garanției pentru Tineri, inițiativă a Comisiei Europene.

Domnul **Angel Tîlvăr** a lansat o invitație de a participa la activitățile comisiei pe care o conduce și a punctat câteva dintre preocupările pentru ocuparea timpului liber în rândul tinerilor și al accesului la educație și cultură. În opinia sa ecarterul dintre tinerii din mediul urban și cel rural s-a accentuat de-a lungul timpului și centrele culturale de la sate au dispărut în multe localități. Domnia sa propune folosirea sălilor de consiliu la nivel local în realizarea de activități pentru tineri și crearea de proiecte de tip itinerant, cum ar fi bibliotecile volante, care să țintească tinerii din mediul rural.

Doamna **Tania Grigore** a prezentat principalele inițiative din cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice care vizează tinerii. În opinia sa șomajul în rândul tinerilor este o problemă semnificativă la nivel național. Astfel în 2012 șomajul în rândul tinerilor era de 22.7% iar rata ocupării de doar 23.9%. Acest lucru trebuie privit și în perspectiva faptului că mulți tineri sunt încă încadrați în sisteme de învățământ. Ministerul Muncii urmărește stimularea ocupării prin recunoașterea competențelor non-formale, programe finanțate de la bugetul asigurărilor sociale, Legea Uceniciei și totodată Legea Stagiilor care se afla la data dezbaterii în procedură parlamentară la Senatul României.

Ministerul coordonează totodată un plan național de stimulare a ocupării tinerilor în care MTS s-a obligat să modifice Legea Voluntariatului, legea nr 195/2001. Acest plan vizează reducerea șomajului și creșterea ocupării. Alte acțiuni și programe în domeniu sunt: primul pas pentru primul loc de muncă- program de bune practici pentru întreprinderi simulate, „Garanția pentru tinerii” care va viza 5000 de tineri și pentru care Ministerul este în proces de selecție de parteneri. Pentru cadrul financiar 2014-2020, Ministerul vizează creșterea integrării tinerilor pe piața muncii prin reducerea numărului de tineri care nu se afla într-un sistem de învățământ sau formare profesională și nu sunt angajați (NEET). Ministerul a constituit un grup de lucru interministerial care să creeze o strategie de ocupare post 2010.

Domnul **Andrei Popescu** a prezentat inițiativa documentului de fundamentare pentru Introducerea voluntariatului, a învățării în context nonformal și a activităților de tineret între prioritățile de finanțare ale [Fondului Social European](#) pentru viitoarea perioadă de programare (2014 -2020) și a reliefat principala caracteristică a noului program pentru educație și tineret în care Comisia Europeană va pune accentual pe cooperarea transnațională. Principalele propuneri pe care le-a făcut celor prezenți au fost: introducerea de mecanisme financiare simplificate prin sume forfetare în sursele de finanțare care au ca țintă ONG-urile de tineret și asigurarea finanțării la nivel național pentru proiecte comunitare având în vedere că linia de finanțare pentru inițiativele naționale ale tinerilor nu se va regăsi în noua linie pentru tineret a Comisiei Europene pentru programarea 2014-2020. Totodată, a accentuat nevoia ca programele de finanțare pentru tineri să fie complementate de programe de suport cu privire la finanțare, de cursuri de formare cu privire la accesare și de cursuri de formare tematice. Aceste practici specifice programului Tineret în Acțiune ar trebui să fie continuate de oricare din programele de finanțare ce se adresează tinerilor.

Doamna **Bianca Neșiu-Bedreag**: A confirmat din punctual de vedere al organizației Cercetășii României dificultatea de a gestiona proiecte de tineret din surse POSDRU față de proiectele

finan5ate prin programul Tineret in Acțiune. In opinia sa, din cauza regulilor financiare diferite primele necesita manageri de proiect tineri iar cele din urma manageri cu experiență. Este greu pentru organizațiile de tineret să angajeze manageri cu experiență.

Domnul **Andras Farkas** a subliniat necesitatea introducerii în liniile naționale de finanțare pentru organizații a unui procent din fonduri destinat exclusiv organizațiilor care se ocupă cu tinerii, indiferent de tema finanțării.

Având în vedere punctele comune pe care participanții le-au discutat, Ministerul și-a exprimat dorința de a crea un Comitet Interministerial care să lucreze la Strategia Națională pentru Tineret. Propunerea din partea participantilor a fost aceea de include in comitet atât experți cât și reprezentanți cu funcții de conducere.

Sesiunea de ateliere de metode

În paralel cu atelierul de politici publice au avut loc o serie de ateliere la care au participat reprezentanți ai ONG-urilor prezente. Acestea au fost:

Photovoice – Sinziana Dobre, CeRe Centrul de Resurse pentru participare publică
Animație socio-educativă - Alisia Damian, Asociația Creativ
Teatru origami – Andreea Vasilescu, Asociația Ask Me
Teatru de umbre – Eugenia Barbu, Asociația ACTOR
Reciclare creativă – Dan Dinu, Ioana Opișan Asociația D'Advent, Raluca Ghergeș, Maria Zvaric
Green & Wild
Public speaking – Paul Ardeleanu, Centrul Gifted Education
Teatru de imagine – Oana Mucea, Asociația A.R.T Fusion